

کاهش ۳ درصدی ارزش صادرات ایران به خاطر قیمت جهانی فلزات، تراز تجاری را منفی کرد

رکورد وزنی صادرات ایران شکسته شد

مهدی عبداللّهی
دبیر گروه اقتصاد

روز گذشته رئیس کل گمرک ایران آمار و ارقام اولیه تجارت خارجی کشور را اعلام کرد. به گفته محمد رضوانی فر، در ۶ ماهه نخست امسال میزان وزنی تجارت خارجی کشور ۸۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تن به ارزش ۵۴ میلیارد و ۵۸۷ میلیون دلار بوده که به لحاظ وزنی

رشد نژدیک به ۲۴ درصدی و به لحاظ ارزش نیز رشد ۵۲ درصدی داشته است. آمارها گمرک حکایت از آن دارد حجم صادرات ایران در نیمه نخست امسال ۲۴ میلیارد و ۱۴۴ میلیون دلار بوده که به رقم رشد ۲۹ درصدی در وزن، به لحاظ ارزش کاهش ۲٫۶ درصدی داشته است. اما ۳۰ میلیارد و ۴۴۳ میلیون دلار کالای وارد کشور شده که به لحاظ وزنی رشد ۶٫۸ درصدی و به لحاظ ارزش نیز رشد ۱۱٫۷ درصدی داشته است. گزارش گمرک نشان می دهد تراز تجاری کشور در ۶ ماهه نخست امسال به منفی ۶۳

میلیارد دلار رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته (منفی ۲٫۶ میلیارد دلار) گرچه وضعیت بدتری دارد اما همچنان کمتر از ناترازی ۷ میلیارد دلاری نیمه نخست سال ۱۳۹۹ و ناترازی نزدیک به ۹ میلیارد دلاری نیمه نخست سال ۱۳۹۸ است. آنچه‌آنکه در نمودارها هم قابل مشاهده است، صادرات ایران به لحاظ وزنی در سال جاری یک رکورد از خود به جا گذاشته است و بالاترین مقدار از سال ۱۳۹۵ تاکنون و قبل از آن است. اما در خصوص تراز تجاری منفی ۶۳ میلیارد دلاری و کاهش ارزآوری صادرات ایران خواهد

کالاهای ایرانی ۲۴ درصد ارزان تر از ۱۴۰۱

طبق گزارش گمرک ایران، در شش ماهه نخست سال جاری ۶۷ میلیون و ۷۰۰ هزار تن انواع کالای غیرنفتی از ایران صادرات شده که ارزش آن ۲۴ میلیارد و ۱۴۴ میلیون دلار بوده است. به عبارتی هر تن کالای غیرنفتی ایران امسال به ارزش ۳۵۷ دلار صادر شده است. این مقدار (۳۵۷ دلار) کمترین ارزش هر تن اقلام صادراتی از ۱۴۰۰ تاکنون بوده است. مقایسه این رقم با ارزش هر تن کالای غیرنفتی کشور در مدت مشابه سال ۱۴۰۱ نشان می دهد کالاهای صادراتی ایران امسال ۲۴ درصد ارزان تر از شش ماهه نخست سال ۱۴۰۱ شده است. همان طور که گفته شد دلیل این موضوع افت قیمت های جهانی برخی از فلزات و مشتقات نفتی و اقلام پتروشیمی است که در پسا کرونا و بعد از شدت گیری جنگ روسیه-اوکراین در سال ۱۴۰۱ جهش پیدا کرده بودند. اما در بخش واردات نیز آمارهای گمرک ایران نشان می دهد حجم واردات کشور در نیمه نخست امسال ۱۷ میلیون و ۶۰۰ هزار تن به

ارزش ۳۰ میلیارد و ۴۴۳ میلیون دلار بوده که به لحاظ وزنی رشد ۶٫۸ درصدی و به لحاظ ارزش رشد ۱۱٫۷ درصدی دارد. طبق این آمارها، هر تن کالای وارداتی ایران ۱۷۳۰ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد پنج درصدی داشته است. به عبارتی ارزش هر تن کالای وارداتی ایران (۱۷۳۰ دلار) در مقابل ارزش هر تن صادرات ایران (۳۵۷ دلار) حدود ۴٫۸ برابر گران تر است. دلیل این موضوع یعنی تفاوت شدید قیمت اقلام صادرات و وارداتی ایران به ترکیب کالاها برمی گردد. اقلام وارداتی کشور عمدتاً کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای هستند که نسبت به اقلام منبع محور و نفت پایه و معدن پایه صادراتی ایران، درجه پیچیدگی و ارزش افزوده بالا و به همان نسبت وزن کمتری دارند. همچنین مدیریت و کاهش واردات اقلام مصرفی در سبب واردات کشور نیز از جمله دلایلی است که طی سال های اخیر باعث شده وزن اقلام وارداتی کاهش و ارزش آنها بالاتر رود، اتفاقی که موجب افزایش وزنه قیمتی اقلام وارداتی می شود.

رشد ۲۲ درصدی صادرات فولادی ها

بر اساس گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۲، سه میلیون و ۹۴ هزار تن شمش فولاد (فولاد میانی) صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۲۴٫۸ درصد داشته است. پس از آن یک میلیون و ۳۴۱ هزار تن محصولات فولادی طی مدت مذکور سال جاری صادر شده که نسبت به یک میلیون و ۱۶۶ هزار تن صادراتی در پنج ماهه نخست سال گذشته، ۱۵ درصد رشد نشان می دهد. در پنج ماهه نخست ۷۰۸ هزار تن آهن اسفنجی صادر شده که رشد ۲۳۲ درصدی را به ثبت رسانده است، این مقدار در پنج ماهه نخست سال گذشته حدود ۲۱۳ هزار بوده است. در زیرمجموعه های محصولات فولادی نیز صادرات مقاطع طولیل فولادی به لحاظ وزنی رشد ۱۲٫۶ درصدی و مقاطع تخت فولادی نیز به لحاظ وزنی رشد ۳۱٫۸ درصدی داشته است. در مجموع صادرات فولادی ها به لحاظ وزنی رشد نسبتاً مناسبی را تجربه کرده است. گرچه آمارهای انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران صرفاً مربوط به وزن صادرات است، اما نگاهی به آمارهای گمرک نشان می دهد برای مثال در کد تعرفه ۷۲۰ که مربوط به صادرات آهن و فولاد است، در حالی در پنج ماهه امسال رشد وزنی صادرات ۴۵ درصد بوده که رشد ارزش این بخش ۲۴ درصد است. به عبارتی، در کد تعرفه ۷۲۰ وزن صادرات از ۲۷ به ۴ میلیون تن رسیده اما ارزش صادرات ۱٫۵ میلیارد دلار به ۱٫۸ میلیارد دلار رسیده است. این موضوع به خوبی

نشان می دهد کاهش ارزش جهانی قیمت محصولات آهن و فولادی یکی از دلایل عدم رشد ارزش صادرات به اندازه رشد وزنی صادرات غیرنفتی است. این وضعیت در بخش پتروشیمی هم قابل مشاهده است.

کاهش جزئی تراز منفی بخش کشاورزی

نگاهی به وضعیت بخش کشاورزی که آمارهای آن تا انتهای مرداد ماه منتشر شده نشان می دهد در پنج ماهه نخست امسال سه میلیون تن انواع اقلام کشاورزی و غذا به ارزش دو میلیارد دلار به کشورهای مختلف صادر شده که به لحاظ ارزش رشد ۱۷٫۳ درصدی و به لحاظ وزنی رشد ۱٫۳ درصدی داشته است. واردات این بخش نیز در پنج ماهه نخست حدود ۶٫۶ میلیون تن به ارزش ۶٫۶ میلیارد دلار بوده که به لحاظ وزنی نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۷٫۳ درصدی و به لحاظ ارزش نیز کاهش ۸ درصدی داشته است. تراز تجاری بخش کشاورزی و غذا نیز در پنج ماهه نخست امسال منفی ۴٫۶ میلیارد دلار بوده که نسبت به تراز منفی ۵٫۵ میلیارد دلاری مدت مشابه سال گذشته بهبود داشته است. آنچه از جزئیات آماری تجارت بخش کشاورزی و غذا برداشت می شود، این بخش نمی تواند دلیل کاهش ارزش صادرات و منفی تر شدن تراز تجاری کشور بوده باشد.

اقلام عمده صادرات واردات ایران

طبق گزارش رئیس کل گمرک ایران، در شش ماه نخست سال جاری سه قلم عمده کالاهای صادراتی شامل گاز طبیعی مایع شده با دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار، پروپان مایع شده با یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار و بوتان مایع شده با یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار بوده است. همچنین طی این مدت سه قلم عمده کالاهای وارداتی شامل ذرت دامی با یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار، گوشتی های تلفن همراه با یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار و دانه سویا با یک میلیارد دلار بوده است. بر اساس

کاهش صادرات با کاهش قیمت های جهانی

در خصوص کاهش ۲۲ درصدی ارزش صادرات غیرنفتی ایران به رقم رشد ۲۹ درصدی در وزن به طور مختصر نگاهی به قیمت جهانی برخی فلزات و اقلام شیمیایی و پتروشیمی نشان می دهد قیمت این اقلام در چند ماه اخیر با کاهش قابل توجهی روبه رو شده است. برای مثال، در شش ماه اخیر قیمت جهانی مس کاهش ۹٫۲ درصدی داشته است. قیمت سنگ آهن در شش ماه اخیر با کاهش ۴٫۴ درصدی روبه رو شده است. قیمت گاز طبیعی طی یک سال اخیر کاهش بیش از ۳۶ درصدی داشته و قیمت جهانی پلی اتیلن از ۹۴ درصد هم در سه ماه اخیر کاهش

اظهارات رضوانی فر، بیشترین افزایش ارزش کالاهای وارداتی در بین ۱۰ قلم عمده به ترتیب شامل روغن خام سویا با رشد ۱۸۸ درصدی، جو با رشد ۱۳۷٫۵ درصدی و گوشتی های تلفن همراه با رشد ۱۳۵ درصدی بوده است. بیشترین کاهش ارزش کالاهای وارداتی در بین ۱۰ قلم عمده در این مدت نیز مربوط به برنج با ۵۰ درصد، گندم با ۴۹ درصد و روغن پالم با ۱۲٫۷ درصد است. اما در بین اقلام عمده کالاهای صادراتی نیز بیشترین افزایش به لحاظ ارزش در این مدت به گاز طبیعی مایع شده با

۷۵ درصد تجارت ایران با ۶ کشور

گزارش رئیس گمرک ایران نشان می دهد مقاصد عمده کالاهای صادراتی ایرانی در شش ماهه نخست به ترتیب شامل چین با ۶۸ میلیارد دلار،

۱۲۵ درصد، گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده با ۴۹ درصد و اوره با ۴۱ درصد و بیشترین کاهش در ارزش کالاهای صادراتی به متانول با ۲۳٫۵ درصد، پروپان مایع شده با ۱۸٫۸ درصد و میلگرد با ۱۲٫۶ درصد اختصاص داشته است. گزارش رئیس گمرک ایران نشان می دهد طی شش ماهه نخست امسال ۱۱ میلیون تن انواع کالاهای اساسی به ارزش ۹ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار وارد کشور شد که با اختصاص ۶۲٫۵ درصد از وزن و ۳۰ درصد از ارزش

ايجاد ۶۷۰ هزار شغل روستایی در دولت سیزدهم

بر اساس گزارش ها در دولت سیزدهم ۶۷۰ هزار شغل در روستاها ایجاد شده که از طریق سامانه رصد اشتغال وزارت کار قابل رصد و پیگیری است. به گزارش ایسنا، بر اساس اعلام معاونت توسعه روستایی، مناطق محروم و عشایری

کل واردات در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افزایش ۱٫۵ درصدی در وزن و کاهش ۶ درصدی در ارزش داشته است. همچنین اقلام عمده کالاهای اساسی وارداتی به کشور شامل ذرت، دانه سویا، روغن دانه آفتابگردان، برنج، گندم، روغن خام سویا، جو و پالم اویل بوده اند که در مجموع از نظر وزنی ۵۵ درصد و از نظر ارزشی حدود ۲۰ درصد از کل واردات کشور را به خود اختصاص دادند.

ریاست جمهوری، در دولت سیزدهم ۶۷۰ هزار شغل در روستاها ایجاد و بیش از ۸۰ هزار میلیارد تومان جهت رونق تولید در روستاها در قالب پرداخت تسهیلات سرمایه گذاری شده است. به گفته وی در دولت سیزدهم ۶۷۰ هزار شغل در روستاها ایجاد شده و این مشاغل از طریق سامانه رصد اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قابل رصد هستند. مدنی با بیان اینکه با همت دولت سیزدهم ۹۰۰ واحد تعطیل در روستاها به چرخه تولید بازگشتند، احیای واحدهای صنعتی و تولیدی، تأمین نیازهای روستاییان و ساخت مسکن را منجر به آبادی روستاها دانست و با اشاره به راه اندازی ۵۰۰ بازار محصولات روستایی در مناطق روستایی از وجود ۱۱ هزار میلیارد تومان منابع در کشور برای اشتغالزایی و رونق تولید روستاها خبر داد. معاون توسعه روستایی و مناطق محروم و عشایری ریاست جمهوری همچنین از بازگشت ۲۵۰ هزار نفر به روستاها خبر داد و گفت: «طبق مطالعات صورت گرفته از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ تا بازگشت به روستاها و رونق و آبادی روستاها را شاهد بوده ایم که با اقدامات دولت سیزدهم این آمار طی سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ روند افزایشی خواهد داشت.»

دوشنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۲
شماره ۳۹۷۱
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

- مدیرمسئول:
محمد امین ایمانجانی
سردبیر:
مسعود فروغی
تلفن و فکس:
۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
کد پستی:
۱۱۳۵۳۳۸۱۶
چاپ:
چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی:
خیابان حافظ، پایین تر از جمهوری
نوه‌وری ساختمان بورس
ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم